

Εγχειρίδιο με
τους Βασικούς
κανόνες
Γραμματικής
που πρέπει να
μάθω και να
θυμάμαι

Η πρόταση

Πρόταση λέγεται ένα σύντομο κομμάτι του λόγου, που περιλαμβάνει μια σειρά από λέξεις με ένα τουλάχιστον ρήμα και έχει ολοκληρωμένο νόημα.

Ορθογραφικές παρατηρήσεις

1. Το πρώτο γράμμα κάθε πρότασης πάντα με κεφαλαίο.
2. Στο τέλος κάθε πρότασης βάζουμε πάντοτε τελεία και συνεχίζουμε μετά με κεφαλαίο γράμμα.

Οι κύριοι όροι της πρότασης

- 1) Υποκείμενο
- 2) Ρήμα
- 3) Αντικείμενο ή Κατηγορούμενο

Υποκείμενο: λέγεται το πρόσωπο, το ζώο ή το πράγμα για το οποίο μιλάμε σε μια πρόταση.

Ρήμα: λέγεται η λέξη η οποία μας λέει τι κάνει, τι παθαίνει ή σε ποια κατάσταση βρίσκεται ένα ουσιαστικό.

Αντικείμενο: λέγεται η λέξη η οποία μας φανερώνει το πρόσωπο, το ζώο ή το πράγμα, στο οποίο πηγαίνει η ενέργεια του υποκειμένου.

Κατηγορούμενο: λέγεται η λέξη που δίνει ένα γνώρισμα, μια ιδιότητα ή ποιότητα στο υποκείμενο. Φανερώνει, δηλαδή, τι είναι το υποκείμενο ή τι λέγεται για το υποκείμενο.

Τα δύο μέρη της πρότασης

Κάθε πρόταση αποτελείται από δύο μέρη, από δύο μικρότερες ομάδες λέξεων, που λέγονται **φράσεις ή σύνολο**. Στη μια, βασική λέξη είναι ένα όνομα ουσιαστικό και γι' αυτό η φράση αυτή λέγεται **ονοματική ή ονοματικό σύνολο**, και στην άλλη βασική λέξη είναι ένα ρήμα και γι' αυτό η φράση αυτή λέγεται **ρηματική ή ρηματικό σύνολο**. Το ονοματικό σύνολο αποτελείται από ένα όνομα ουσιαστικό και από άλλες λέξεις και το ρηματικό από ένα ρήμα συνοδευόμενο από άλλες λέξεις.

Κύριες και δευτερεύουσες προτάσεις

Οι προτάσεις που έχουν από μόνες τους ένα ολοκληρωμένο νόημα και δεν εξαρτώνται από άλλες, λέγονται **κύριες ή ανεξάρτητες προτάσεις**. Αντίθετα, οι προτάσεις οι οποίες δε μπορούν να σταθούν μόνες τους στο λόγο, λέγονται **δευτερεύουσες ή εξαρτημένες προτάσεις**.

Επιρρηματικοί προσδιορισμοί: λέγονται οι άκλιτες λέξεις που συνοδεύουν, κυρίως, τα ρήματα και φανερώνουν τόπο, τρόπο, χρόνο, ποσό ή βεβαίωση.

Τοπικά επιρρήματα είναι αυτά που φανερώνουν **τόπο** και απαντούν στην ερώτηση **που;**

Τέτοια είναι τα εξής: πού, εδώ, εκεί, πάνω, κάτω, μπροστά, πίσω, κοντά, δίπλα, ανάμεσα, γύρω, βόρεια, απέναντι....

Τόπο, επίσης, δηλώνουν και κάποιοι προσδιορισμοί όπως: στην πλατεία, στο λιμάνι κλπ

Χρονικά επιρρήματα είναι αυτά που φανερώνουν **χρόνο** και απαντούν στην ερώτηση **πότε;**

Τέτοια είναι τα εξής: σήμερα, χθες, πέρυσι, γρήγορα, πάντα, κάποτε, ποτέ, άλλοτε, συνήθως, κατόπιν, έπειτα, απόψε....

Χρόνο, επίσης, δηλώνουν και κάποια ουσιαστικά όπως: πρωί, βράδυ, μέρα, νύχτα, μεσάνυχτα, εβδομάδα, μήνας, έτος....

Ρήματα

Ρήματα: λέγονται οι λέξεις οι οποίες μας λένε τι κάνει, τι παθαίνει ή σε ποια κατάσταση βρίσκεται ένα ουσιαστικό.

1. Όλα τα ρήματα που τελειώνουν σε **-ο** γράφονται με ωμέγα (**-ω**).
2. Όλα τα ρήματα που τελειώνουν σε **-με** γράφονται στον ενικό αριθμό με άλφα γιώτα (**-αι**) και στον πληθυντικό με έψιλον (**-ε**).
3. Όλα τα ρήματα που τελειώνουν σε **-τε** στον ενικό αριθμό γράφονται με άλφα γιώτα (**-αι**) και στον πληθυντικό με έψιλον (**ε**).
4. Όλα τα ρήματα που τελειώνουν σε **-ει** και **-εις** γράφονται με έψιλον γιώτα (**-ει**).
5. Όλα τα ρήματα που τελειώνουν σε **-ονται** γράφονται με όμικρον (**-ο**).
6. Όλα τα ρήματα που τελειώνουν σε **-νται** γράφονται με άλφα γιώτα (**-αι**).

7. Όλα τα ρήματα που τελειώνουν σε **-ίζω** και **-ιάζω** γράφονται με γιώτα (-ι) σε όλους τους χρόνους και τα πρόσωπα.

Εξαιρούνται: τα ρήματα: δαν**είζω**, αθρο**ίζω**, δακρ**ύζω**, γογγ**ύζω**, κατακλ**ύζω**, π**ήζω**, πρ**ήζω**, συγχ**ύζω**....

8. Όλα τα ρήματα που τελειώνουν σε **-ώνω** γράφονται και στην παραλήγουσα με ωμέγα (-ω) σε όλους τους τύπους.

9. Όλα τα ρήματα που τελειώνουν σε **-αίνω** γράφονται παντού με άλφα γιώτα (-αι).

Εξαιρούνται: τα ρήματα: μ**ένω**, δ**ένω**, πλ**ένω**.

10. Όλα τα ρήματα που τελειώνουν σε **-έρνω** γράφονται με έψιλον (-ε).

Εξαιρείται το ρήμα: πα**ίρνω**.

11. Όλα τα ρήματα που τελειώνουν σε **-ιέμαι** γράφονται με γιώτα (-ι) παντού.

Εξαιρείται το ρήμα: σ**ειέμαι**.

12. Τα ρήματα της δεύτερης συζυγίας γράφονται στον αόριστο και στον στιγμιαίο μέλλοντα με ήτα (-η) στην παραλήγουσα και στη προπαραλήγουσα.

13. Από τα ρήματα που τελειώνουν σε **-ίνω** γράφονται:

- με γιώτα (-ι) τα εξής: κρίνω, δίνω, κλίνω, πίνω
- με ήτα (-η) τα εξής: αφήνω, σβήνω, στήνω, συστήνω, ψήνω
- με ύψιλον (-υ) τα εξής: λύνω, ντύνω, ξύνω, χύνω, διευθύνω, ενθαρρύνω
- με έψιλον γιώτα (-ει) τα εξής: κλείνω, προτείνω, εκτείνω, εντείνω.

14. Όλα τα ρήματα που τελειώνουν σε **-λλω** και τονίζονται στην παραλήγουσα γράφονται με δύο **-λλ-** στον ενεστώτα.

Εξαιρούνται: τα ρήματα: θέλω, οφείλω

Οι χρόνοι του ρήματος

Οι τύποι του ρήματος που φανερώνουν πότε γίνεται μια ενέργειά του λέγονται **χρόνοι**. Οι χρόνοι δείχνουν τη χρονική βαθμίδα της ενέργειας, δηλαδή το παρελθόν, το παρόν ή το μέλλον.

- Ο **ενεστώτας** φανερώνει κάτι που γίνεται τώρα που μιλάμε
- Ο **παρατατικός** φανερώνει κάτι που γινόταν στο παρελθόν και είχε μεγάλη διάρκεια ή επαναλαμβανόταν.
- Ο **εξακολουθητικός μέλλοντας** φανερώνει κάτι που θα γίνεται στο μέλλον συνέχεια, εξακολουθητικά.
- Ο **στιγμιαίος μέλλοντας** φανερώνει κάτι που θα γίνει στο μέλλον, αλλά θα κρατήσει λίγο, μια στιγμή, όχι συνέχεια.

- Ο **αόριστος** φανερώνει, συνοπτικά, κάτι που έγινε στο παρελθόν, όχι σε κάποιον ορισμένο χρόνο και αφού κράτησε λίγη ή πολλή ώρα, τελείωσε.
- Ο **παρακείμενος** φανερώνει κάτι που έχει γίνει στο παρελθόν και έχει Τελειώσει την ώρα που μιλάμε.
- Ο **υπερσυντέλικος** φανερώνει ότι κάτι είχε τελειώσει στον παρελθόν, πριν γίνει κάτι άλλο.
- Ο **συντελεσμένος μέλλοντας** δείχνει ότι κάτι θα έχει τελειώσει στο μέλλον, πριν γίνει κάτι άλλο.

Ενεργητική και παθητική φωνή

Με βάση τις καταλήξεις τα ρήματα χωρίζονται σε δύο φωνές, την ενεργητική και την παθητική φωνή. Έτσι, όσα ρήματα τελειώνουν σε **-ω** ανήκουν στην ενεργητική φωνή και όσα τελειώνουν σε **-μια** ανήκουν στην παθητική φωνή.

Ρήματα ενεργητικής φωνής είναι αυτά που τελειώνουν σε **-ω** ή σε **-ώ** στο πρώτο ενικό πρόσωπο του ενεστώτα.

Ρήματα παθητικής φωνής είναι αυτά που τελειώνουν σε **-μια** στο πρώτο ενικό πρόσωπο του ενεστώτα.

Οι εγκλίσεις των ρημάτων

Εγκλίσεις λέγονται οι τύποι του ρήματος που δείχνουν τον τρόπο με τον οποίο γίνεται ή θέλουμε να γίνει ή προστάζουμε να γίνει κάτι.

Οι εγκλίσεις είναι τρεις: η **οριστική**, η **υποτακτική** και η **προστακτική**.

✓ Η **οριστική** έγκλιση φανερώνει κάτι το βέβαιο, το πραγματικό.

✓ Η **υποτακτική** φανερώνει κάτι το αβέβαιο, κάτι που θέλουμε ή που περιμένουμε να γίνει, μια ευχή, μια επιθυμία ή προτροπή.

Η υποτακτική ξεχωρίζει από την οριστική, γιατί έχει μπροστά τις λέξεις: **ας, να, για να, αν, εάν, όταν....**

✓ Η **προστακτική** φανερώνει την πράξη του ουσιαστικού ως παράκληση, προσταγή, προτροπή ή εντολή.

Μετοχές

Οι τύποι του ρήματος που τελειώνουν σε **-οντας** ή **-ώντας** και **-μένος**, **-μένη**, **-μένο** λέγονται **μετοχές**. Όσες από αυτές γίνονται από ενεργητικά ρήματα λέγονται ενεργητικές και όσες γίνονται από παθητικά ρήματα λέγονται παθητικές.

Οι ενεργητικές μετοχές τελειώνουν σε **-οντας** ή **-ώντας**. Αυτές είναι μετοχές του ενεστώτα της ενεργητικής φωνής και είναι **άκλιτες**.

Οι παθητικές μετοχές τελειώνουν σε **-μένος**, **-μένη**, **-μένο** ή **-σμένος**, **-σμένη**, **-σμένο**.

Τα επίθετα

Επίθετα λέγονται οι λέξεις που συνοδεύουν τα ουσιαστικά, για να μας δείξουν πώς ακριβώς είναι αυτά, δηλαδή την ποιότητα ή την ιδιότητα που έχουν.

Να θυμάμαι για τα επίθετα:

Τα επίθετα έχουν τρία γένη: **αρσενικό**, **θηλυκό** και **ουδέτερο**.

Τα επίθετα είναι πολύ χρήσιμα στο λόγο μας, γιατί μας βοηθούν να χαρακτηρίσουμε ένα ουσιαστικό και να δώσουμε να καταλάβουν οι άλλοι πώς ακριβώς είναι αυτό.

Τα επίθετα συμφωνούν πάντα με το ουσιαστικό που συνοδεύουν στο γένος, τον αριθμό και την πτώση.

Ο τόνος στα επίθετα παραμένει **πάντα** σε όλες τις πτώσεις τους και στα τρία γένη τους στην ίδια συλλαβή που τονίζεται η ονομαστική του ενικού στο αρσενικό γένος τους.

Τα παραθετικά των επιθέτων

Οι τρεις τύποι, οι οποίοι μας δείχνουν τον διαφορετικό βαθμό της ιδιότητας ενός ουσιαστικού, λέγονται **βαθμοί του επιθέτου**. Οι βαθμοί του επιθέτου είναι τρεις. Ο πρώτος λέγεται **θετικός**, ο δεύτερος λέγεται **συγκριτικός** και ο τρίτος λέγεται **υπερθετικός**.

Ο συγκριτικός και ο υπερθετικός βαθμός ενός επιθέτου λέγονται **παραθετικά του επιθέτου**.

Τα παραθετικά σχηματίζονται με δύο τρόπους: **μονολεκτικά** (με μία λέξη) και **περιφραστικά** (με δύο λέξεις).

Για το σχηματισμό του συγκριτικού βαθμού **μονολεκτικά** χρησιμοποιούμε τις καταλήξεις **-ότερος, -ότερη, -ότερο, -ύτερος, -ύτερη, -ύτερο** ή **-έστερος, -έστερη, -έστερο**.

Για το σχηματισμό του υπερθετικού βαθμού **μονολεκτικά** χρησιμοποιούμε τις καταλήξεις **-ότατος, -ότατη, -ότατο, -ύτατος, -ύτατη, -ύτατο, ή -έστατος, -έστατη, -έστατο**.

Περιφραστικά ο συγκριτικός βαθμός σχηματίζεται από τον θετικό βαθμό, παίρνοντας μπροστά το επίρρημα **πιο**.

Τα ουσιαστικά

Ουσιαστικά λέγονται οι λέξεις που φανερώνουν πρόσωπα, ζώα ή πράγματα, ενέργεια, κατάσταση ή ιδιότητα.

Ισοσύλλαβα ουσιαστικά είναι αυτά που έχουν ίσο αριθμό συλλαβών στον ενικό και στον πληθυντικό αριθμό.

Ανισοσύλλαβα ουσιαστικά είναι αυτά που έχουν στον πληθυντικό αριθμό μια συλλαβή παραπάνω.

Παροξύτονα είναι τα ουσιαστικά που κατεβάζουν τον τόνο τους στη λήγουσα στη γενική του πληθυντικού. Υπάρχουν όμως και μερικά από αυτά, τα οποία διατηρούν τον τόνο τους στην ίδια συλλαβή σε όλες τις πτώσεις.

Προπαροξύτονα είναι τα ουσιαστικά που κατεβάζουν τον τόνο τους στην παραλήγουσα στη γενική του πληθυντικού.

Συντομογραφίες- Αρκτικόλεξα

Ο τρόπος γραφής μιας λέξης με περικοπή λέγεται **συντομογραφία**. Η συντομογραφία συνηθίζεται σε μερικές λέξεις που τις χρησιμοποιούμε πολύ συχνά και έτσι μας είναι γνωστές. Για ευκολία μας, και για να κερδίζουμε χρόνο στη γραφή τους, τις περικόπτουμε.

Οι συντομογραφίες χρησιμοποιούνται πολύ στα λεξικά και στις εγκυκλοπαίδειες για να εξοικονομείται χώρος.

Σχετικά με τις συντομογραφίες είναι και τα **αρκτικόλεξα**. Αυτά αποτελούνται από τα αρχικά γράμματα συλλόγων, Δημόσιων Υπηρεσιών, επιχειρήσεων κλπ. Με αυτά κερδίζουμε πάλι χρόνο και χώρο, όταν τα γράφουμε. Τα αρκτικόλεξα τα χρησιμοποιούμε για συνηθισμένες ονομασίες που είναι εύκολο να εννοηθούν, γιατί χρησιμοποιούνται συχνά και είναι γνωστές.

Τα υποκοριστικά

Τα ουσιαστικά τα οποία παράγονται από άλλα ουσιαστικά και φανερώνουν κάτι το μικρό ή κάτι που θέλουμε να το πούμε χαϊδευτικά, για να δείξουμε την αγάπη μας σε αυτό, λέγονται **υποκοριστικά**.

Τα υποκοριστικά ουσιαστικά σχηματίζονται με τις παραγωγικές καταλήξεις -άκος, -άκι, -άκα, -ίτσα, -άκης, -ούλης, -ούλα, -οπουλο, -ίσκος....

Το ασύνδετο σχήμα

Πολλές φορές δύο ή και περισσότερες προτάσεις ή όμοιες λέξεις (ρήματα, ουσιαστικά ή επίθετα) μπορεί να *μη συνδέονται* μεταξύ τους με τον συμπλεκτικό σύνδεσμο **και**, αλλά να χωρίζονται με κόμματα. Αυτό γίνεται, για να παρουσιάζει ο λόγος μια γοργότητα. Έτσι, δημιουργείται ένα νέο σχήμα λόγου, που λέγεται **ασύνδετο**.

Ευθύς και πλάγιος λόγος

Τα λόγια κάποιου προσώπου μπορούμε να τ' ακούσουμε με δύο τρόπους:
α) άμεσα, δηλαδή απευθείας από αυτόν που μιλάει, όπως ακριβώς τα είπε, οπότε λέμε ότι έχουμε **ευθύ λόγο**, ή β) έμμεσα, δηλαδή μέσω ενός άλλου προσώπου, το οποίο μας τα μεταφέρει, επομένως λέμε ότι έχουμε **πλάγιο λόγο**.

Γενικά, θα πρέπει να ξέρουμε ότι, όταν ακούμε ή διαβάζουμε τα λόγια κάποιου προσώπου όπως ακριβώς τα είπε, έχουμε **ευθύ λόγο**.

Αντίθετα, όταν πληροφορούμαστε τα λόγια αυτά από κάποιο άλλο πρόσωπο, διατυπωμένα κάπως αλλιώς αλλά με το ίδιο νόημα, τότε έχουμε **πλάγιο λόγο**.

Τα πάθη των φωνηέντων

Τα πάθη των φωνηέντων είναι τρία: η έκθλιψη, η αφαίρεση και η αποκοπή.

Όταν μια λέξη τελειώνει σε φωνήεν και ακολουθεί μετά απ' αυτήν κάποια άλλη που αρχίζει, επίσης, από φωνήεν ή δίφθογγο, τότε φεύγει το τελικό φωνήεν της πρώτης λέξης και στη θέση του μπαίνει ένα σημαδάκι, που λέγεται **απόστροφος**. Το φαινόμενο αυτό λέγεται **έκθλιψη** και συμβαίνει, συνήθως, στα άρθρα **το, του, τα**, στα μόρια **θα, να**, στις αντωνυμίες **με, σε, το, τα**, στις προθέσεις **από, για**, στο σύνδεσμο **αλλά** και στα επιρρήματα **ύστερα** και **μέσα**.

Εκτός από την έκθλιψη η απόστροφος μπαίνει και όταν συμβαίνει ένα άλλο γραμματικό φαινόμενο η **αφαίρεση**. Στην αφαίρεση φεύγει το αρχικό φωνήεν μιας λέξης, όταν η προηγούμενή της τελειώνει και αυτή σε φωνήεν.

Τέλος, η απόστροφος μπαίνει και όταν έχουμε **αποκοπή**. Δηλαδή, όταν μία λέξη χάνει το τελικό της φωνήεν μπροστά από λέξη που αρχίζει από σύμφωνο.

Το τελικό -v

Το τελικό **-v** άλλοτε διατηρείται και άλλοτε χάνεται σε ορισμένες λέξεις. Αυτές τις λέξεις πρέπει να τις ξέρουμε. Έτσι:

1. Τα άρθρα **το(v), τη(v), στο(v), στη(v)**

Παίρνουν **-v**

Όταν η επόμενη λέξη αρχίζει από φωνήεν ή από **κ, π, τ, ξ, ψ, μπ, ντ, γκ, τσ, τζ**

Δεν παίρνουν **-v**

Όταν η επόμενη λέξη αρχίζει από **β, γ, δ, ζ, θ, λ, μ, ν, ρ, σ, φ, χ**

2. Η προσωπική αντωνυμία την

Παίρνει –ν
Όταν η επόμενη λέξη
αρχίζει από φωνήεν ή από
κ, π, τ, ξ, ψ, μπ, ντ, γκ, τσ,
τζ

Δεν παίρνει –ν
Όταν η επόμενη λέξη
αρχίζει από β, γ, δ, ζ, θ, λ,
μ, ν, ρ, σ, φ, χ

3. Ο αδύνατος τύπος της προσωπικής αντωνυμίας **τον** και η αντωνυμία του τρίτου προσώπου στο αρσενικό γένος **αυτόν** παίρνει πάντα το –ν, για να μην μπερδευόμαστε με το ουδέτερο **το** και **αυτό**.

4. Το επίρρημα **σαν** διατηρεί πάντα το **-v**.
5. Τα άκλιτα **δε(v)** και **μη(v)** και το αόριστο άρθρο ή αριθμητικό **ένα(v)**

Παίρνουν **-v**

Όταν η επόμενη λέξη αρχίζει από φωνήεν ή από **κ, π, τ, ξ, ψ, μπ, ντ, γκ, τσ, τζ**

Δεν παίρνουν **-v**

Όταν η επόμενη λέξη αρχίζει από **β, γ, δ, ζ, θ, λ, μ, ν, ρ, σ, φ, χ**

Τα επιφωνήματα

Επιφωνήματα είναι οι άκλιτες λέξεις που φανερώνουν χαρά, λύπη, πόνο, θαυμασμό, απορία, ευχή, έπαινο, ειρωνεία, άρνηση ή δυσπιστία. Μετά από τα επιφωνήματα βάζουμε θαυμαστικό.

Τα αριθμητικά

Αριθμητικά λέγονται οι λέξεις που φανερώνουν μια ορισμένη αριθμητική ποσότητα, μία αριθμητική σειρά ή παρουσιάζουν διάφορες αριθμητικές σχέσεις. Τα αριθμητικά διακρίνονται σε **αριθμητικά ουσιαστικά** και σε **αριθμητικά επίθετα**.

Τα **αριθμητικά επίθετα** ανάλογα με τη σημασία τους χωρίζονται σε:

- 1) **Απόλυτα**
- 2) **Τακτικά**
- 3) **Πολλαπλασιαστικά**
- 4) **Αναλογικά και**
- 5) **Περίληπτικά**

Τα περισσότερα χρησιμοποιούμενα αριθμητικά είναι **τα απόλυτα**. Τα απόλυτα αριθμητικά φανερώνουν ορισμένο πλήθος προσώπων, ζώων ή πραγμάτων. Τα **τακτικά αριθμητικά** φανερώνουν τη σειρά, δηλαδή τη θέση, που παίρνει το ουσιαστικό που συνοδεύουν σε μια σειρά από όμοια πράγματα. Τα **πολλαπλασιαστικά αριθμητικά** φανερώνουν από πόσα απλά μέρη αποτελείται κάτι και λήγουν όλα σε **-πλός, -πλή, -πλό**. Τα **αναλογικά αριθμητικά** φανερώνουν πόσες φορές μεγαλύτερο είναι κάτι από ένα άλλο, με το οποίο το συγκρίνουμε. Τα αριθμητικά που φανερώνουν ένα πλήθος μονάδων, οι οποίες αποτελούν ένα σύνολο ή έχουν την έννοια του <<περίπου>>, λέγονται **περιληπτικά**. Τα περιληπτικά αριθμητικά είναι όλα αφηρημένα ουσιαστικά.

Σύνδεσμοι

Σύνδεσμοι είναι οι άκλιτες λέξεις, οι οποίες συνδέουν λέξεις, φράσεις ή προτάσεις μεταξύ τους. Οι σύνδεσμοι είναι πολλών ειδών.

Όλοι εισάγουν εξαρτημένες/δευτερεύουσες προτάσεις. Οι σύνδεσμοι κάνουν δύο ειδών σύνδεση: **παρατακτική** και **υποτακτική**. Στην παρατακτική σύνδεση συνδέονται δύο όμοιες προτάσεις, κύριες ή δευτερεύουσες και στην υποτακτική συνδέεται μια εξαρτημένη πρόταση με μία κύρια.

Ο πιο συνηθισμένος σύνδεσμος είναι το **και**, που καμιά φορά γίνεται **κι**, όταν βρεθεί πριν από λέξη που αρχίζει από φωνήεν.

Αντωνυμίες

Αντωνυμίες λέγονται οι λέξεις που μπαίνουν αντί για τα ονόματα.

Οι αντωνυμίες, ανάλογα με το τι φανερώνουν, κατατάσσονται σε **οκτώ** είδη, τα εξής:

1. Προσωπικές
2. Κτητικές
3. Αυτοπαθείς
4. Οριστικές
5. Δεικτικές
6. Αναφορικές
7. Ερωτηματικές
8. Αόριστες

1. **Προσωπικές αντωνυμίες** λέγονται αυτές που φανερώνουν τα τρία πρόσωπα του λόγου.
2. **Κτητικές αντωνυμίες** λέγονται αυτές που φανερώνουν σε ποιον ανήκει κάτι.
3. **Αυτοπαθείς** λέγονται οι αντωνυμίες που φανερώνουν πως το ίδιο πρόσωπο, το οποίο ενεργεί, δέχεται και την ενέργεια που κάνει.
4. **Οριστικές αντωνυμίες** λέγονται αυτές που ορίζουν και ξεχωρίζουν κάτι από άλλα του ίδιου είδους.
5. **Δεικτικές αντωνυμίες** λέγονται αυτές που τις χρησιμοποιούμε, όταν θέλουμε να δείξουμε κάτι.
6. **Αναφορικές αντωνυμίες** λέγονται εκείνες που αναφέρονται σε άλλες λέξεις μέσα στην πρόταση, για να τις εξηγήσουν ή καλύτερα αντικαθιστούν άλλες λέξεις.
7. **Ερωτηματικές αντωνυμίες** λέγονται αυτές που χρησιμοποιούμε, όταν θέλουμε να ρωτήσουμε για κάτι.
8. **Αόριστες αντωνυμίες** λέγονται αυτές που χρησιμοποιούμε για κάποιο πρόσωπο, ζώο ή πράγμα, το οποίο δεν το ονομάζουμε, γιατί δεν το ξέρουμε ή γιατί δε θέλουμε να πούμε ποιο είναι.

Βιβλιογραφία

1. Σμυρνωτάκης Γ. (2010). Το κλειδί της Γραμματικής Δ΄ Δημοτικού. Αθήνα: “Σμυρνωτάκης”

